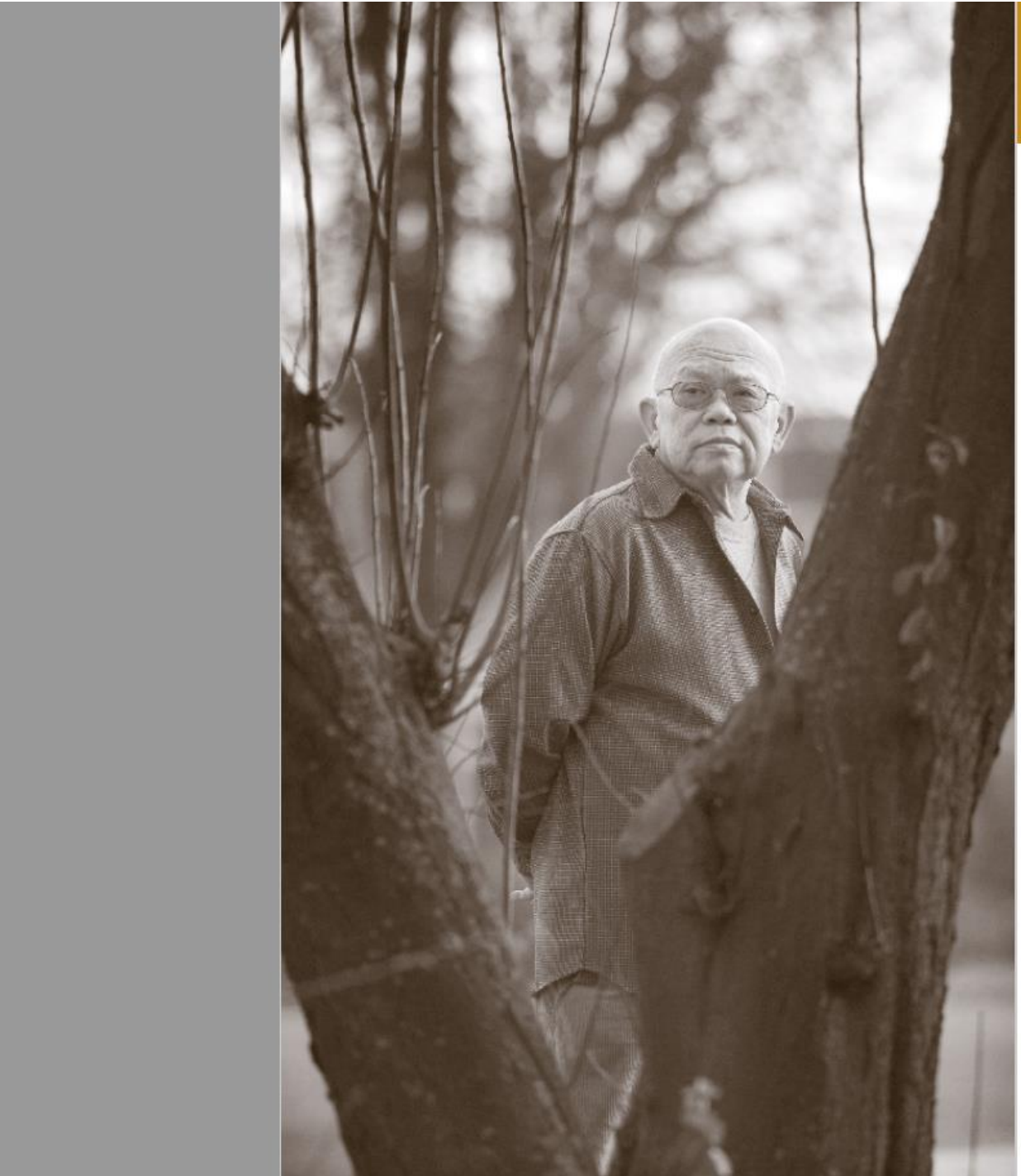

Percy Tjon-A-Hie is adviseur van MI BOSIE, een stichting voor Maatschappelijke Integratie Behartiging Oudere Surinamers In Eindhoven. De doelstelling is het verbeteren van het netwerk tussen ouderen onderling. De nadruk bij de activiteiten ligt op zorg en huisvesting.

Percy Tjon-A-Hie Cultuurverschillen

Ex-voorzitter en medeoprichter van MI BOSIE, Percy Tjon-A-Hie, werd geboren in 1933 in Albina, een klein dorpje in Suriname. Zijn beide ouders zijn Chinees.

'In het dorp waar ik opgroeide, was alleen een basisschool van een vrij laag niveau. De mogelijkheden tot scholing waren niet zo groot in de Surinaamse dorpen. Ik was op zoek naar meer mogelijkheden om me te scholen en te werken. Op mijn twintigste ben ik hierheen gekomen, want het gras was hier groener. Ik heb aan de HBS gestudeerd en daarna ben ik, zoals zovelen, bij Philips Nederland gaan werken. Daar heb ik ongeveer 35 jaar gewerkt en veel geleerd, bij verschillende afdelingen. Philips bood vaak bijscholing aan en daar maakte ik graag gebruik van. In 1988 ben ik gestopt met werken.

Opkomen voor Surinaamse ouderen

In de tijd dat ik werkte, was ik niet actief in het verenigingsleven. Ik had er geen goede ervaringen mee. Toen ik eens landgenoten wilde ontmoeten en een Surinaams clubhuis binnenliep, werden al mijn vooroordelen bevestigd. Het rook er naar drugs en ik ben meteen weer naar buiten gelopen. In de tijd dat ik bij Philips vertrok met een gouden handdruk, las ik een advertentie waarin werd gevraagd naar men-

sen die een Surinaamse ouderenvereniging wilden oprichten. Ik had er behoefte aan om iets te betekenen voor andere Surinamers. Van vrienden wist ik dat veel mensen dichtklappen als ze moeten spreken in een officiële omgeving. Ik had bij Philips geleerd daarmee om te gaan en ik hoopte dat ik nu iets met die verworvenheden kon gaan doen. Eindhoven werd uitgekozen voor een pilotproject voor Surinaamse ouderen. Met hulp van onder andere Probrasa, een overkoepelende organisatie uit Tilburg, zijn we met een paar mensen aan de slag gegaan met de oprichting van de stichting. We kregen veel steun van andere vrijwilligersorganisaties en ook de gemeente Eindhoven was behulpzaam en coulant.

Zorg en huisvesting

MI BOSIE staat voor Maatschappelijke Integratie Behartiging Oudere Surinamers In Eindhoven en het betekent ook 'Ik kus je' in het Surinaams. De doelstelling van MI BOSIE was het verbeteren van het netwerk tussen ouderen onderling, vooral gericht op Surinamers. Dat is nu al een beetje achterhaald. Onerbiedig gezegd begon het een beetje als een organisatie die mensen van de straat moest houden door activiteiten aan te bieden. Nu zijn we veel diverser. We richten ons onder andere op een

thema als verbetering van de zorgstructuur door een betere afstemming op de behoeften van Surinaamse ouderen. Vragen over zorg en wonen leven onder onze doelgroep. Wij slaan onze vleugels hoe langer hoe meer uit en bemiddelen ook in huisvesting. Dat vinden we heel belangrijk. We kijken met MI BOSIE naar de specifieke mogelijkheden voor huisvesting voor oudere Surinamers. Wat zijn de wensen,

De media spelen een grote rol in de negatieve beeldvorming

wat zijn de mogelijkheden, hoe krijgen we het financieel voor elkaar? We geven ook voorlichting over zorgvoorzieningen en natuurlijk organiseren we activiteiten zoals zwemlessen, kookcursussen en tot voor kort de Surinaamse markt Sranan Wowojo. Onze wekelijkse soosmidag wordt goed bezocht. Maar we willen nog meer; om te beginnen een grotere naamsbekendheid in Eindhoven. MI BOSIE heeft enkele honderden geïnteresseerden, maar we hebben geen leden. In ons actieve adressenbestand zitten ongeveer 125 mensen. Dat zijn de mensen die ook deelnemen aan onze activiteiten.

Cultuurverschillen

Surinamers leven bij de dag. Nederlanders willen altijd plannen en vooruit denken. Er is sprake van een cultuurverschil, zeker met betrekking tot de verzorging van ouderen. In Suriname zorg je meestal zelf voor de ouderen in de familie. In Nederland wordt de verzorging meestal overgelaten aan de staat. Dat heeft te maken met een cultuurverschil, maar zeker ook met de bouw van de huizen. Hier zijn mensen ook zorgzaam voor ouderen, maar de omstandigheden zijn gewoon anders. Er zijn meer factoren van invloed op de verschillen. Surinamers houden zich volgens mij veel minder bezig met hun oudedagsvoorziening dan Nederlanders. Maar ja, wat is een Surinamer? Ze zeggen wel eens dat Amerika de grootste 'melting pot' is. Volgens mij is dat Suriname. Noem een volk op en het woont in Suriname. Er worden verschillende talen gesproken, ik spreek zelf bijvoorbeeld

Aucaans, Surinaams, Nederlands, Engels, Duits en Frans en ik versta ook het Chinese dialect van mijn ouders. De Surinaamse cultuur is heel divers. Dat zie je ook in de keuken terug met Chinese, Javaanse, Creoolse en Hindoestaanse invloeden. Onze kookcursussen zijn daar ook op afgestemd, we bieden van al die culturen wat aan. Voor de laatste avond van de cursus nodigen we gasten uit. Zo bouwen we ons netwerk uit. Met burgemeester Welschen hadden we altijd heel goed contact. Die was altijd oprecht geïnteresseerd en daar hadden we heel goed en intensief contact mee. Hij was degene van wie ik een jaar of vier geleden een lintje heb ontvangen. Het is jammer dat het contact met de huidige burgemeester nog op gang moet komen. Daarmee gaat er weer zoveel verloren van wat we hadden opgebouwd. Emancipatie en integratie zouden altijd op de agenda moeten staan van politici en bestuurders.

Praktijk en theorie

Ik heb geen goed overzicht van alle activiteiten van het OVAA. Toevallig was ik gisteren bij een debat van het multicultureel café 'OVAA 21' over de diversiteit in woonbehoeften van allochtone ouderen, met als titel 'Grijze golf bekennt kleur'. Dat was heel erg interessant. Maar er was gewoon te weinig tijd om er diep op in te gaan. De relevante vragen kwamen niet uitputtend genoeg aan de orde. Het is jammer dat er zo weinig tijd was om op de echte problemen in te gaan. Huisvesting, zeker voor ouderen, is in Eindhoven behoorlijk duur. De wachtlijsten zijn groot. Ik zou graag verder zijn ingegaan op dat soort kwesties. En omdat ik wat dieper in wil gaan op zaken als huisvesting en zorg, hebben we nu zelf mensen uitgenodigd om er over door te praten. Dus het OVAA zwengelt wel kwesties aan en dat doen ze heel goed, maar ze laten het daarna aan de zelforganisaties over om het op te pakken. En dat heeft een positief en een negatief effect. Ik heb veel in de praktijk geleerd, door het gewoon te doen, maar tegenwoordig is MI BOSIE professioneler geworden. Onze medewerkers doen heel goed werk, ze hebben de kennis en theorie om te kunnen bemiddelen. Zij gaan het ook helemaal overnemen. Zelf

organisaties als MI BOSIE zijn belangrijk voor emancipatie en integratie, maar daarbij moet ik wel een kanttekening plaatsen. Ik denk dat dat vooral voor de eerste generatie geldt, omdat die nog hulp nodig heeft bij het bemiddelen tussen mensen en officiële instanties. De tweede en derde komen er ook zonder hulp wel uit. De jongeren zijn veel mondiger. Die weten hoe het werkt. Die kunnen waarschijnlijk ook beter tegen die typisch Nederlandse instantie- en vergadercultuur. Daar heb ik me vroeger altijd zo aan geërgerd toen ik nog werkte. Altijd maar vergaderen. Praten in plaats van actie. Maar daar heb ik nu gelukkig geen last meer van. Bij MI BOSIE is alles gericht op meteen actie ondernemen. We hebben niet eens een voorzitter. Ik ben adviseur van het bestuur. We zijn heel slagvaardig geworden. Onze contacten met sociale organisaties en de gemeente zijn erg goed. Als je namens een stichting spreekt, legt dat meer gewicht in de strijd. Zo werkt de Nederlandse samenleving nu eenmaal. Ik ben blij dat we mensen daarmee kunnen helpen. Ik zie wel bepaalde tendensen. De eerste generatie Surinamers heeft nog begeleiding nodig. Maar de jongeren van nu zijn zo goed geïntegreerd, dat ze de band met onze wortels dreigen te gaan verliezen. Ik denk dat het tijd wordt voor een club die de Surinaamse cultuur beschermt en erin onderwijst.

'Vroeger was alles beter'

Er zijn op dit moment ontwikkelingen gaande in de maatschappij waarover ik me zorgen maak. Vooral met betrekking tot zorgvoorzieningen. Er dreigt steeds meer uit het ziekenfondspakket te gaan vallen, terwijl de kosten even hoog blijven. Het zou financieel wel eens zwaar kunnen gaan worden voor diegenen die zorg nodig hebben. En dat zijn vaak de ouderen. Wat ik ook jammer vind is dat er steeds maar weer projecten in het leven worden geroepen die tijdelijk bepaalde zaken aanpakken. Meteen als het project ten einde is, wordt er geen geld meer voor beschikbaar gesteld en dan verwatert het weer. Daarin is de politiek een beetje doorgeschoten. Dat merken we in Eindhoven ook.

Ik wil niet vervallen in 'vroeger was alles beter', maar ik zou graag terug willen naar de situatie van vijftig jaar geleden. Negen van de tien mensen groetten elkaar vriendelijk tijdens een wandeling. Als ik nu door het park loop en mensen groet, dan kijken zeven van de tien mensen me aan met een blik van 'wat moet je van me?' En dat heeft niks te maken met het feit dat ik allochtoon ben. De argwaan overheerst de sfeer op straat. Mensen zijn helaas minder beleefd en hoffelijk geworden.

Gekleurde berichtgeving

De media spelen een grote rol in de negatieve beeldvorming. De voorlichting is volgens mij veel te gekleurd. Toen ik pas hier was, las ik in de krant over 'onze landgenoot, Henk Visser, houder van het nieuwe Europese record verspringen'. Ik was een keer bij een vriend van me die een kleurentelevisie had en ik zag dat Henk Visser een neger was. Dat stond er nooit bij in de krant. Maar toen even later een drugscrimeel werd opgepakt, stond er wel in de krant dat hij van Surinaamse afkomst was. Je hebt natuurlijk bij allebei niet gelogen als pers, maar ben daar dan consequent in. Ik vind momenteel de berichtgeving erg gekleurd en erg negatief, terwijl ik zelf heel andere ervaringen heb. Toen ik bijvoorbeeld pas geleden mijn dochters in Amsterdam opzocht, stonden meteen twee meisjes op toen ik de tram binnenkwam, allebei negerinnen, wat me erg goed deed. De beeldvorming klopt gewoon niet met de werkelijkheid. Was er maar meer aandacht in de pers voor alle goede dingen. We hebben al zoveel bereikt. Dat mogen we niet uit het oog verliezen.'

